

Ur-Baptistisk Pingst brev 157

Väckelsens vägar fram till... - del 6

I några infobrev hämtar jag ur den svenska "frikyrkohistorien" fram material om bakgrunden till baptismens och pingströrelsens uppkomster i Sverige. De uppstod ju inte ur tomma intet rent kyrkohistoriskt, utan ur mer eller mindre väckelsebetonade sammanslutningar; sällskap och samfund. Det är mycket intressant att studera tiden före baptismen och pingströrelsen, vilket går att göra på ett vederhäftigt sätt, genom att tillägna sig Sture Järpemos ingående avhandling i ämnet. Vi får bara komma ihåg att forskaren Järpemo inte tolkar den aktuella tidens "frikyrkoändelser" som jag (fast han dedikerat mig mitt exemplar), som ser tillkomsten av baptismen och pingströrelsen som en klarare och hoppfullare återgång till Apostlagärningarnas kännetecken rörande kristen tro. I detta brev citerar jag från sidorna 37-39:

"Det mäktigaste vittnesbördet om metodismens existens i Stockholm under Scotts tid (runt 1840, min anm.) blev den byggnad, som ersatte Engelska kapellet och som för generationer är bäst känd som Betlehemskyrkan. Dess förhistoria, som är intimt förknippad med G Scott har ingående behandlats av Westin (Gunnar, min anm.). Enligt Westin var Scotts avsikt att genom en ny lokal, som skulle ägas av de engelska metodisterna i hans hemland, få stanna i Sverige som engelsk präst och legationspastor. Hans program var att bli en svensk Wesley i den han ämnade förena de olika pietistiska riktningarna till en landsomfattande väckelse.

Detta, som var hans argument införde engelska metodisterna och som ovan har framskymtat i svaret till ärkebiskop Wingård, kunde inte gärna anföras som skäl, då kyrkbygget planerades, inför de svenska myndigheterna. Westin hävdar, att Scott drivit friförsamlingslinjen dold av sin allmänkristliga verksamhet. Mot detta vänder sig Newman (Ernst, min anm.) och menar, att Scott verkligen syftade till inget mer än att angav, nämligen att arbeta i samma evangeliska alliansanda som samtidigt börjat göra sig gällande i England och Amerika. Newman kan ha rätt i det avseendet, att det inte finns några uttalanden av Scott, som bestyrker Westins uppfattning.

Westins teori bygger på analyser av uttalanden kompletterade med händelseförloppet och de faktiska åtgärderna, såsom den omtalade societetsbildningen 1938, vilken Westin betecknar som friförsamlingsbildning, det överdimensionerade kyrkbygget (i jämförelse med antalet medlemmar, min

anm.) etc. Det rör sig alltså om ett intressant källkritiskt problem, vilket kompliceras av att Scotts planer aldrig fick utvecklas vare sig i friförsamlings- eller alliansriktning...

Denna allmänt inriktade kristendom kom, som nämnts till uttryck i biträdesföreningen till SMS 1840 och i den 1842 startade tidningen Pietisten. Scott och Keyser hade nu knutit till sig två för svensk väckelse i fortsättningen mycket viktiga personer, C O Rosenius (sedemera grundare av Evangeliska Fosterlandsstiftelsen, min anm.) och Anders Wiberg (småningom baptistsamfundets ledargestalt, min anm.). Vid denna tid hade verksamheten blivit känd för snart sagt varje stockholmare genom den nya kyrkan. För de läskunniga skymtade Scott också emellanåt i tidningarna, där han blev offer för allmänna opinionens uppmärksamhet på gott och ont.

De sysslösa massorna, som på sin lediga tid inte hade många nöjen att tillgå, drogs gärna till Engelska kyrkan eller uppvaktade med glåpord och hot om våld vid samlingarna ute i staden. Oron bland mobben i kyrkan kulminerade på påsken 1842, vilket föranledde Scott att lämna Sverige. Efter sig lämnade han G Scott en kyrka, som stängdes och inte öppnades förrän nästa årtionde. Dess-utom hade han redigerat Missionstidningen och Pietisten, vilka nu övergick i Rosenius` händer. Denne övertog också ledningen för den väckta kretsen.”

Ännu inget annat än spädbarnsbegjutning vid dop, och ännu inget tal om personlig erfarenhet av dop i den helige Ande. De apostoliska ”källorna” på de här områdena, var fortfarande tillslutna.

Sigvard Svärd